

ARBETSLIV

Månadsmagasinet om leverantörsmarknaden och arbetslivets förändring

- 04** RESULTATSTYRNING
Nu avgör resultaten vilka som får stanna
- 05** BETYG & EKONOMI
Stjärnjakten och priset för ett resultat
- 07** FRAMÅTBLICK
2027: Den som kan ställa om står starkast

TEMA · LÄGESBILD HÖSTEN 2026

En arbetsmarknad i förändring

Återhämtningen har börjat. Men spelreglerna för de fristående leverantörerna ritas om.

30 448

pågående deltagare
i Rusta och matcha

2,45

genomsnittligt betyg
september 2026

616

betygsatta
leverantörsområden

LEDARE / ARBETSMARKNAD

Ljusare tider – men inte för alla

Den svenska arbetsmarknaden återhämtar sig försiktigt. Bakom siffrorna växer frågan om vem som faktiskt får del av uppgången.

I slutet av augusti 2026 var drygt 349 000 personer inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Det motsvarade 6,5 procent av arbetskraften, nära 22 000 färre än ett år tidigare.

Även sysselsättningen har ökat och fler arbetsgivare blickar framåt. Men många står fortsatt utanför arbetslivet, och återhämtningen sker i olika takt mellan branscher och regioner.

Ett dubbelt skifte

För fristående leverantörer innebär uppgången två motverkande krafter. Fler arbeten kan förbättra matchningen och resultaten. Samtidigt kan färre inskrivna arbetslösa ge mindre deltagarvolym.

När ekonomin vänder förändras också vilka som behöver stöd. Arbetsökande som lättast kan ta ett arbete lämnar ofta arbetslösheten först. Kvar finns en större andel personer som behöver utbildning, språkutveckling eller mer individanpassade insatser.

Svårare uppdrag, tydligare ansvar

Leverantörernas uppdrag blir mer komplext. En verksamhet kan samtidigt behöva hantera minskande inflöden, höga kvalitetskrav och deltagare vars väg till arbete kräver större resurser.

Stabil ekonomi, flexibel bemanning och nära arbetsgivarkontakter blir viktigare.

PERSPEKTIV

"Återhämtningen sker – men den når inte alla samtidigt."

REPORTAGE / KOMPETENSGAPPET

Arbetslöshet och arbetskraftsbrist – samtidigt

När företag inte hittar rätt kompetens samtidigt som många söker arbete blir utbildning och matchning viktigare.

Arbetslösheten bland utrikes födda har minskat under året. Ändå var den i augusti 13,4 procent, jämfört med 4,2 procent bland inrikes födda. Skillnaderna speglar bland annat utbildningsbakgrund, språkbarriärer och svårigheter att få tidigare kompetens erkänd.

Många har redan genomgått insatser och praktikperioder utan att det har lett till varaktig anställning.

Från aktivitet till resultat

Behovet växer av vägar där språk, yrkeskompetens, validering och arbetsplatsförlagt lärande hänger ihop.

Omkring var fjärde arbetsgivare uppgav i Arbetsförmedlingens regionala prognoser att rekryteringsförsök misslyckats. Det visar svårigheten att förena arbetsgivarnas krav med arbetskraftens kompetens.

Utbildning som bro

Inom vård och omsorg och andra yrkesområden kan kortare, branschnära utbildningar skapa möjligheter. Yrkessvenska och praktiskt lärande gör insatserna mer relevanta.

För utbildningsanordnare blir avgörande att knyta utbildningarna till verkliga rekryteringsbehov – inte bara till närvaro.

KOMPETENSGAPET I SIFFROR

13,4 %

Utrikes födda

4,2 %

Inrikes födda

1 av 4

Rekryteringsförsök

GRANSKNING / RUSTA OCH MATCHA

Nu avgör resultaten vilka som får stanna

Avtal hävs och betygen får ökad tyngd. Resultatstyrningen förändrar villkoren på leverantörsmarknaden.

I april 2026 meddelade Arbetsförmedlingen att ytterligare 57 leverantörsavtal, fördelade på 37 leverantörer, skulle hävas på grund av bristande resultat. Under 2025 hade 94 avtal hävts. Ett stort antal har dessutom avslutats på leverantörernas eget initiativ.

Signalen är tydlig: Det räcker inte att erbjuda en tjänst som uppfyller formella krav. Förmågan att hjälpa deltagare vidare till arbete eller studier är avgörande.

Nästa kontroll närmar sig

Den 30 september presenterade myndigheten en ny resultatuppföljning.

Nästa översyn inleds i november. Mätningarna i november 2026 och januari 2027 ska ligga till grund för bedömningar av avtal som inte uppfyller kvalitetsvillkoren.

För leverantörerna måste uppföljning, intern analys och förbättringsarbete vara en del av driften. Även korrekt dokumentation och rapportering blir avgörande för att resultaten ska kunna bedömas rättvist.

En bransch i rörelse

Skärpta krav kan bidra till en marknad med färre aktörer, men också skapa möjligheter för dem som kombinerar goda resultat med hållbara metoder.

CENTRALT SKIFTE

"Det är inte längre tillräckligt att genomföra insatsen. Effekten måste gå att visa."

FÖRDJUPNING / LEVERANTÖREKONOMI

Stjärnjakten och priset för ett resultat

Högre resultatkrav möter pressade ersättningar. Det förändrar konkurrensen och ekonomin i arbetsmarknadstjänsterna.

BETYGSFÖRDELNING / SEPTEMBER 2026

4 STJÄRNOR		87
3 STJÄRNOR		190
2 STJÄRNOR		257
1 STJÄRNOR		82

När de nya betygen presenterades i september omfattades 616 avtal. Endast 87 fick fyra stjärnor. Flest hamnade i kategorin två stjärnor.

Betygen ger deltagarna stöd i valet av leverantör. För företagen kan ett gott betyg bidra till förtroende och fler deltagare.

Ekonomiskt tryck

Arbetsförmedlingen redovisade att kostnaden per genomsnittlig deltagare inom Rusta och matcha sjunkit från 21 760 till 19 520 kronor – cirka tio procent.

Myndigheten har också undersökt möjligheterna att ytterligare differentiera ersättningen utifrån resultat. Någon sådan ytterligare förändring var dock inte beslutad i den redovisade översynen.

För verksamheter där deltagarna behöver omfattande stöd kan osäkerheten bli särskilt stor. Personalkostnader och stödbehov ska balanseras mot resultatintäkter.

Vem har råd att vara långsiktig?

Mindre aktörer kan vara känsligare för varierande volymer, medan effektiv drift och individuellt stöd kan stärka konkurrenskraften.

NY MARKNAD / AKTIVITETSKRAV

När kommunerna blir en större beställare

Nya aktivitetskrav för personer med långvarigt försörjningsstöd kan förändra efterfrågan på arbetsmarknadsinsatser.

Från oktober 2026 börjar kommunernas skyldighet att ställa aktivitetskrav på vissa personer med långvarigt försörjningsstöd att tillämpas. Kommunerna ska kunna erbjuda aktiviteter som stärker möjligheten att nå arbete.

Det kan handla om språkutbildning, jobbsökande, arbetsförberedande stöd eller arbetsplatsförlagda insatser. Många behöver samordnade lösningar.

Nya möjligheter

För utbildnings- och matchningsaktörer kan reformen öppna ett nytt uppdragsområde. Kommunernas val mellan egen regi och upphandling avgör hur stor marknaden blir.

För leverantör som främst arbetar åt Arbetsförmedlingen kan kommunala uppdrag bredda affären och minska sårbarheten när anvisningarna förändras.

Digital omställning i vardagen

Parallellt fortsätter digitaliseringen. Under hösten har Arbetsförmedlingen utvecklat Mina sidor för fristående aktörer, bland annat inom avvikelse rapportering och översikter över deltagare och rapportering.

Förändringarna kan effektivisera administrationen, men kräver uppdaterade rutiner, rätt behörigheter och personal som känner till nya arbetssätt.

AFFÄRSPEKSTIV

"Den offentliga marknaden breddas – men varje nytt uppdrag kräver en genomtänkt affärsmodell."

ANALYS / FRAMTID

2027: Den som kan ställa om står starkast

Västra Götalands återhämtning och en mer resultatinkriktad arbetsmarknadspolitik ställer nya krav på leverantörerna.

I Västra Götaland väntas arbetslösheten inte återgå till nivåerna före lågkonjunkturen förrän under 2027. Förutsättningarna skiljer sig mellan Göteborgsregionen, Frydödal och andra lokala arbetsmarknader.

Lokala skillnader gör det svårt att använda samma lösningar överallt. På vissa håll är kompetensbrist den största utmaningen, på andra ett begränsat jobbutbud eller svag utbildningsbakgrund.

Bredda stabiliteten

För utbildningsanordnare inom yrkessvenska, vård och omsorg och matchning finns möjligheter att utveckla mer integrerade insatser.

Samtidigt ökar behovet av att inte vara helt beroende av en beställare. Kommunala arbetsmarknadsuppdrag, branschnära utbildningar och projektfinansierade insatser kan skapa en mer robust verksamhet.

Resultat, relevans och relationer

Långsiktig framgång kräver effektiv drift, kvalitetsuppföljning och nära samverkan med arbetsgivare.

Återhämtningen kan ge fler människor arbete, men garanterar inte stabilitet för leverantörerna. Det avgörande är hur de omvandlar förändringarna till relevanta och mätbart framgångsrika insatser.

SLUTORD

"Framtidens konkurrenskraft avgörs inte bara av hur många deltagare en aktör kan ta emot – utan av vilka möjligheter den kan skapa."